

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE CİNSEL EĞİTİM AÇISINDAN ANNE TUTUMLARI VE BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ¹

INVESTIGATION OF MOTHER ATTITUDES AND KNOWLEDGE LEVELS IN TERMS OF SEXUAL EDUCATION IN PRE-SCHOOL PERIOD

Güz Merve SÖNMEZ²

Ayşe Dilek ÖĞRETİR ÖZÇELİK³

Başvuru Tarihi: 24.05.2021

Yayına Kabul Tarihi: 07.04.2022

DOI: 10.21764/maeuefd.941947

Araştırma Makalesi

Özet: Araştırma, okul öncesi dönem çocuğu olan annelerin cinsel eğitim açısından tutum ve bilgi düzeylerini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, Ankara ili Yenimahalle ve Keçiören ilçelerinde bulunan çocuk parkları ve oyun alanlarından, seçkisiz olmayan örnekleme türlerinden uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiş 337 anne oluşturmaktadır. Araştırma verileri, Aile Bilgi Formu, Hamel Anne Tutum Testi ve Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin analizi için yüzde, frekans değerleri, standart sapma, aritmetik ortalamaya yönelik betimsel analizler; çocuğun okul öncesi eğitim kurumuna devam etme durumu ve cinsiyet değişkenlerinin karşılaştırılmasında t-testi, çocuğun yaş değişkeninin karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) işe koşulmuştur. Varyans analizine göre anlamlı bir farkın olduğu durumlarda, Post-Hoc testlerinden Scheffe ve Games-Howell çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Analiz sonucunda çocuğun yaşına göre anne tutumları alt boyutlarında anlamlı bir farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Çocuğun cinsiyetinin cinsel eğitim bilgi düzeyini etkilediği fakat çocuğun yaşı ve bir eğitim kurumuna devam etme durumunun herhangi bir etki yaratmadığı saptanmıştır. Annelerle yapılan bu çalışma, babalarla da gerçekleştirilebilir.

Anahtar Sözcükler: *Okul öncesi dönem, cinsel eğitim, anne tutumu, cinsellik*

Abstract: This research was carried out to examine the attitudes and knowledge levels of mothers' who have preschool children towards sexual education. The sample of the study consists of 337 mothers who were selected from the non-random sampling types from the children's parks and playgrounds in Yenimahalle and Keçiören districts of Ankara province by appropriate sampling method. The research data were collected through the Family Information Form, the Hamel Mother Attitude Test and the Parental Sexual Education Information Scale (ECEBÖ). Descriptive analysis for percentage, frequency values, standard deviation, arithmetic mean for data analysis; the t-test was used to compare the child's state of attendance at a preschool institution and gender variables, and one-way analysis of variance (ANOVA) was used to compare the child's age variable. In cases where a significant difference occurred as a result of variance analysis, Scheffe and Games-Howell multiple comparison tests were performed from Post-Hoc tests. As a result of the analysis, it was determined that there was a significant differentiation in the sub-dimensions of mother's attitudes according to the age of the child. It has been determined that the gender of the child affects the sexual education knowledge level, but the age of the child and the status of attending an educational institution do not have any effect. This work with mothers can also be carried out with fathers.

Keywords: *Preschool period, sexual education, mother attitude, sexuality*

¹ Bu araştırma Prof. Dr. Ayşe Dilek ÖĞRETİR ÖZÇELİK danışmanlığında devam eden yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, guzsonmez@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5853-0974

³ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, dilekogretir@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6380-4757

Giriş

Cinsellik, eşeysellik ve cinsel özelliklerin tamamını kapsayan bir kavram olarak tanımlanmıştır (TDK, 2020). Anne karnında başlayarak hayatın sonuna kadar devam eden cinsellik, içinde yaşanılan toplum tarafından şekil almaktadır. Bireyin sahip olduğu değer yargıları, kişisel özellikleri, davranış ve tutumları da bu şeklin oluşmasını sağlamaktadır (Alkan Ersoy, 2015, s. 282). Tüm yaşamı boyunca cinsel bir varlık olan insan, hayatın belirli dönemlerinde kendini farklı şekillerde gösterebilmektedir. Cinsel gelişim ise biyolojik ve davranışsal bileşenleri içeren bir gelişim sürecidir (DeLamater & Friedrich, 2002). Cinsel gelişim, yaşamın önemli bir parçasını oluşturmaktadır, bu nedenle okul öncesi dönem çocuklarına uygun şekilde verilecek cinsel eğitim, kendi cinselliklerini anlamalarına yardımcı olacaktır (Nyarko, Adentwi, Asumeng & Ahulu, 2014). Okul öncesi dönemde çocukların, kendi bedenleri ve diğer bireylerin cinsellikle ilgili özellikleri hakkındaki merakları da cinsel gelişimlerinin önemli bir parçası olarak görülebilir. Merak, aynı zamanda bilinmeyi keşfetmeye yönelik bir motivasyon gücünü de temsil etmektedir (Schuhrke, 2000). Cinsel eğitim; kimlik, yakınlık ve ilişkiler hakkında bilgi edinme, tutum, inanç ve değerler oluşturmaya yöneliktir ve yaşam boyunca süreklilik göstermektedir (Taris, 2000). Cinsel gelişim ve eğitim, çocuğun gelişimini ve cinsiyetinin özelliklerinin farkına varmasını ele alan; bir erkek veya kadın kimliği oluşturmaya yönelik çok çeşitli konuları içermektedir (Kakavoulis, 2001). Çocuğa verilen cinsel eğitimin temeli, ebeveynler tarafından okul öncesi dönemde oluşturulmaktadır (Şentürk, 2006). Bu sebepten dolayı ebeveynler, çocukların cinsel gelişiminde kritik rol oynamaktadır. Fakat çoğunlukla cinsellik hakkında çocukları ile nasıl iletişim kuracaklarını bilemeyen ebeveynler, kendilerini endişeli ve huzursuz hissetmektedir (Morawska, Walsh, Grabski & Fletcher 2015). Buna karşın ebeveynler tarafından cinsel gelişimle ilgili verilen temel bilgiler, çocukta tüm gelişim alanlarına olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Öğretir Özçelik & Yılmaz Bursa, 2019, s. 161).

Çocuklar, yaklaşık 3 yaşında bedenlerine yönelik farklılıkları kavramaya ve kişilerin cinsiyetleriyle ilgili sınıflandırmaları fark etmeye başlamaktadır (Baran, 1995). Yine 3 yaş dolaylarında konuşma becerisini kazanan çocuklar, cinsiyetleri ile ilgili farklılıkları merak ederek sorular sormakta ve sorularına cevap aramaktadır (Tuzcuoğlu & Tuzcuoğlu, 1996). Cinsiyet farklılıklarına yönelik sorular sorma, beden keşfine yönelik oyunlar oynama, cinsel organlara dokunma vb. davranışlar okul öncesi dönemde çocuklarda sıkça görülen davranışlar arasında yer almaktadır (Biol &

Gömeçli, 2010). Bu dönem aynı zamanda her çocuğun bir cinsiyet kimliği kazandığı, erkeklik veya kadınlık duygusu oluşturduğu dönemdir. Bu kimlik de genellikle 3 yaşına kadar oluşmaktadır. Buna paralel olarak ise çocuk, toplumun cinsiyet normlarına göre erkek ve kadınlardan beklenen rollerin de farkına varmaya başlamaktadır (Bussey & Bandura, 1999).

Ebeveynler genellikle çocukların cinsel eğitiminden sorumlu olan kişilerdir. Fakat doğru bilgilerin aktarılması konusunda en iyi sonuçları elde etmek için bilgi, iletişim ve motivasyon gibi konularda destek ve yardıma ihtiyaç duyabilmektedirler (Pop & Rusu, 2015). Ülkemizde, çocuklar ve anne-babalar arasındaki etkileşim cinsellikle ilgili konular açısından sınırlılık göstermektedir. Bazı ebeveynler tarafından, çocuklara verilen cinsel eğitimin yetersiz olduğuna inanılmaktadır. Buna karşın cinsel eğitim konusunda, bu inanca sahip ebeveynlerin bile iletişim konusunda yeterli olmadıkları görülmektedir (Eker, 1992). Cinsel eğitim konusunda anne-babalar ve diğer bakım verenler tarafından çocuğa cinsellikle ilgili yüklemeler yapılmaktadır. Cinsellik ve cinsel eğitim karşısında tedirginlik hissedilmesi, çocuğun doğumla alakalı sorularına “seni leylekler getirdi” vb. şeklinde bilinçsiz cevaplar verilmesine neden olmaktadır. Fakat çocuğa doğru ve uygun şekilde gerçek bilgilerin verilmesi gerekmektedir (İldeş, 1990).

Annelerin çocuklarına cinsel konuları öğretmede ve çocukların cinsel bilgi, tutum ve davranışlarını şekillendirmede birinci derecede rolü olduğu kabul edilmektedir (Martin, Riazi, Firoozi & Nasiri, 2018). Çocukla daha fazla vakit geçirmesi ve ona daha yakın olmasından dolayı, cinsel eğitimin anne tarafından verilmesi beklenmektedir (Walker, 2001). Çocuk yetiştirme sürecinde anne tutumları, birçok faktörden çeşitli şekillerde etkilenmektedir. Çocuğun cinsiyeti, kardeş sayısı, yaşı, ailevi değerler gibi faktörler anne tutumlarını etkileyerek çocuk yetiştirmeyi şekillendirmektedir (Şendoğdu, 2000). Eğitim; ebeveynlerin, özellikle de annelerin bilgi ve tutumlarındaki değişiklikleri etkilemektedir. Okul öncesi dönemdeki çocukların cinsel davranışları doğru ve sağlıklı bir şekilde öğrenmesinde, eğitim ve annenin çocuğa yönelik tutumu kritik bir önem oluşturmaktadır. Bu sebeple anne, çocuğun cinsel eğitimi konusunda güçlendirilmeli ve çeşitli eğitim programları düzenlenmelidir (Mobredi, Hasanpoor Azghady, Azin, Haghani & Amiri Farahani, 2018; Turnbull, Wersch & Schaik, 2008).

Gerçekleştirilen literatür araştırması sonucunda cinsel eğitim konusunda anne tutumlarını ve bu konudaki bilgilerini ele alan çalışmaların olduğu görülmüştür. Stone, Ingham ve Gibbins (2013) çalışmalarında bazı annelerin çocuklarına cinsel konular hakkında ne kadar bilgi vermeleri

gerektiği ve bu konuları onlarla nerede ve nasıl paylaşımları gerektiği konusunda endişe duyduklarını tespit etmiştir. Ballard ve Gross (2009) tarafından yapılan çalışmada, annelerin bilgilerinin doğum ve hamilelik gibi konular üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Eroğlu ve Gölbaşı (2005) çalışmalarında annelerin cinsellikle ilgili konularda kendilerini yetersiz gördüklerini, çocuklarıyla cinsellikle ilgili konuları konuşmaktan çekindiklerini, uzman kişi ve kurumlardan bu konularla ilgili destek almadıklarını bildirmiştir. Göçgeldi, Tüzün, Türker ve Şimşek (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ebeveynlerin büyük çoğunluğunun çocuklarına cinsel eğitim vermemelerine rağmen, cinsel eğitimin çocuklar için gerekli olduğunu ve bu eğitimin anne-babalar tarafından verilmesi gerektiğini düşündüklerini belirtmiştir. Martin ve diğ., (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmada okul öncesi dönem çocuklarının annelerine yönelik uygulanan cinsel eğitim programının, onların bilgi ve tutumlarını geliştirebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Mobredi, Hasanpoor Azgahdy ve Amiri Farahani (2017) tarafından yapılan çalışmada ise annelerin okul öncesi dönemde, çocuğun cinsel eğitimi konusundaki tutum ve bilgi düzeyleri ele alınmıştır. Araştırma sonucunda çocuğa verilen cinsel eğitim ile annenin tutum ve bilgi düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

İncelenen çalışmalarda cinsel eğitim konusunda annelerin tutum ve bilgilerinin farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Annelerin çocuğun cinsel eğitimine yönelik bilgilerinin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Cinsel eğitim açısından anne tutumları ve bilgi düzeyleri ile çocuğa verilen cinsel eğitim arasında bir ilişki olabileceği düşünülmektedir. Bu sebeple yapılan çalışmada, okul öncesi dönemde cinsel eğitim açısından anne tutumları ve bilgi düzeylerini incelemek amaçlanmıştır. Çalışma sonrasında elde edilen bilgilerin, çocuğun cinsel eğitimi konusunda annelere yol gösterici olabileceği düşünülmektedir. Yapılan bu çalışmadaki temel amaç, okul öncesi dönemde cinsel eğitim açısından anne tutumları ve bilgi düzeylerinin incelenmesidir. Bu temel amaç kapsamında aşağıda belirtilmiş olan sorular için cevap aranmıştır.

Okul öncesi dönemde cinsel eğitim açısından anne tutumları ve bilgi düzeyleri:

- a) Çocuğun yaşına göre farklılaşmakta mıdır?
- b) Çocuğun cinsiyetine göre farklılaşmakta mıdır?
- c) Çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Çalışma, tarama modeli kullanılan nicel bir araştırmadır. Tarama modeli, bir gruba ait olan çeşitli özellikleri belirlemek maksadıyla verilerin elde edilmesini hedeflemektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2019, s. 15). Araştırma, genel tarama modelleri içerisinde yer alan ilişkisel tarama modeli kullanılarak hazırlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubunu Ankara ili Yenimahalle ve Keçiören ilçelerinde bulunan çocuk parkları ve oyun alanlarındaki okul öncesi dönemde (3-6 yaş) çocuğu bulunan 337 anne oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan annelerin 257'si (%76.3) 30-41 yaş ve 80'i (%23.7) 18-29 yaş aralığındadır. Annelerin 161'i (%47.8) üniversite, 104'ü (%30.9) lise ve 72'si (%21.4) ilköğretim (ilk+orta) mezunudur. Annelerin 228'si (%67.7) çalışmamakta ve 109'u (%32.3) çalışmaktadır. Çalışmada bilgileri yer alan çocukların ise 96'sı (%28.5) 4 yaş, 90'ı (%26.7) 5 yaş, 84'ü (%24.9) 3 yaş ve 67'si (%19.9) 6 yaş grubundadır. Cinsiyete göre çocukların 179'u (%53.1) erkek ve 158'i (%46.9) kızdır. Bir eğitim kurumuna devam etme durumuna göre ise çocukların 223'ü (%66.2) eğitim kurumuna devam etmemekte ve 114'ü (%33.8) eğitim kurumuna devam etmektedir.

Araştırma verileri 08.02.2021-22.03.2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Çalışma grubu, kolay ulaşılabilirlik ilkesi doğrultusunda seçkisiz olmayan örnekleme türlerinden uygun örnekleme yöntemi göz önüne alınarak belirlenmiştir. Elverişli örnekleme yöntemi olarak da adlandırılan uygun örnekleme yönteminin temel amacı; iş gücü, zaman ve para kaybını önlemektir. Aynı zamanda yaşanabilecek sınırlılıklar dolayısıyla örnekleme ulaşma ve uygulama kolaylığı sağlamaktır (Büyüköztürk, 2012, s. 13; Büyüköztürk ve diğ., 2019, s. 95).

Veri Toplama Araçları

Çalışma verilerini toplamak amacıyla "Aile Bilgi Formu", "Hamel Anne Tutum Testi" ve "Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ)" kullanılmıştır. Uygulama öncesinde çalışmada kullanım hakkı kapsamında Hamel Anne Tutum Testi (Öğretir, 2004) ve Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) (İşler, 2017) için gerekli izinler alınmıştır.

Demografik bilgileri elde etmek için araştırmacılar tarafından Aile Bilgi Formu hazırlanmıştır. Bu formda çocuğa yönelik cinsiyet, bir eğitim kurumuna devam etme durumu, kardeş sayısı, yaş ve doğum sırası ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Anneye yönelik ise yaş, çalışma ve eğitim durumu ile gelir düzeyi bilgileri yer almaktadır. Bu form ile elde edilen bilgilerin, cinsel eğitim açısından anne tutumlarının ve bilgilerinin tespit edilmesinde yol gösterici ve aydınlatıcı olması beklenmektedir.

Hamel Anne Tutum Testi aracılığıyla anne tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Hamel Anne Tutum Testi Baumgärtel (1979) tarafından geliştirilmiştir. Hamel Anne Tutum Testi için geçerlik ve güvenilirlik çalışması Öğretir (2004) tarafından gerçekleştirilmiştir. Test, toplam 24 sorudan oluşmakta, “Destek”, “Baskı” ve “Aşırı İlgi” olmak üzere üç alt boyutu incelemektedir. Okul öncesi çocukların annelerine yönelik olan testte ise toplam 18 soru bulunmaktadır. Çalışma kapsamında yapılan güvenilirlik analizine göre Hamel Anne Tutum Testi’nin güvenilirlik katsayısı .790 olarak hesaplanmıştır. Testin alt boyutlarına yönelik yapılan güvenilirlik analizinde ise sonuçların otoriter tutumda .830, demokratik tutumda .723, aşırı koruyucu tutumda .712 ve tutarsız tutumda .642 olduğu belirlenmiştir.

İşler (2017)’in geliştirdiği “Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ)” cinsel eğitim konusunda ebeveynlerin bilgi düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, toplam 22 sorudan oluşmaktadır. Ölçekte yer alan sorular “Doğru” , “Yanlış” , “Bilmiyorum” şeklinde ifade edilmektedir. Ölçekte yer alan 19. ve 20. madde ters olarak kodlanmıştır. Çalışma kapsamında yapılan güvenilirlik analizi sonucunda, Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) için güvenilirlik katsayısı .648 olarak hesaplanmıştır. Ölçekte yer alan sorulardan elde edilen bilgiler ile annelerin çocuğun cinsel eğitimine yönelik bilgileri tespit edilmeye çalışılacaktır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışma Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu’nun 15.12.2020 tarih ve E.134420 sayılı yazı ile araştırma ve yayın etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri 08.02.2021-22.03.2021 tarihlerinde yüz yüze toplanmıştır. Çalışma verileri, Ankara ili Yenimahalle ve Keçiören ilçelerinde bulunan çocuk parkları ve oyun alanlarındaki okul öncesi dönemde (3-6 yaş) çocuğu bulunan anneler ile görüşülerek toplanmıştır. Çalışmaya başlamadan önce katılımcılardan gönüllü olanlar bilgilendirilmiş ve onay alınan katılımcılar için gönüllü olur

formu kullanılmıştır. Veri toplama araçlarında yer alan sorular araştırmacı tarafından katılımcılara okunmuş ve verilen cevaplar doğrultusunda gerekli işaretlemeler yapılmıştır. Veri toplama esnasında uygulama süresi katılımcı başına yaklaşık 7-10 dakika arasında değişiklik göstermiştir. Bazı katılımcıların talebi doğrultusunda uygulama sonrasında araştırmayla ilgili daha detaylı bilgilendirme yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Öncelikle çalışma için toplanmış olan veriler analiz için SPSS programına yüklenmiştir. Verilerin analizi SPSS 20.0 programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Ardından kayıp veri kontrolü yapılmıştır. Katılımcılardan alınan yanıtlar, araştırmacı tarafından işaretlendiği için herhangi bir veri kaybı oluşmamıştır. Ardından veriler için normallik testi yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda, çarpıklığa ve basıklığa ait katsayı değerlerinin -2 ve +2 arasında bulunduğu belirlenmiştir. Literatürde farklı tanımlamaların olması ile birlikte George ve Mallery (2010) çarpıklığa ve basıklığa yönelik katsayı değerlerinin -2 ve +2 arasında olması durumunda, verilerin normal dağılım gösterdiğinin varsayılabilceğini belirtmiştir (George & Mallery' den aktaran Parilokova & Babincak, 2019). Verilerin normal dağılım göstermesi sebebiyle analiz, parametrik testler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veri analizinde yüzde ve frekansa yönelik değerler, standart sapma, aritmetik ortalamaya yönelik betimsel analizler; çocuğa yönelik olan okul öncesi eğitim kurumuna devam etme durumu ve cinsiyet değişkenlerinin karşılaştırılmasında t-testi, çocuğun yaş değişkeninin karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) işe koşulmuştur. Varyans analizine (ANOVA) göre anlamlı bir farkın oluşması durumunda, oluşan bu farkın gruplardan hangisinin lehine olduğunu tespit etmek için Post-Hoc testleri kullanılmıştır. Gruplar arası varyansın homojen olması durumunda Scheffe, gruplar arası varyansın homojen olmaması durumunda ise Games-Howell çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Gerekli istatistiksel işlemler yapıldıktan sonra çalışma verileri yorumlanmıştır. Verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1

Hamel Anne Tutum Testi ve Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeğine (ECEBÖ) Yönelik Çarpıklık ve Basıklık Katsayıları

		Çarpıklık	Basıklık
Hamel anne tutum testi	Otoriter	-.455	-.488
alt boyutları	Demokratik	-1.510	1.947

	Aşırı koruyucu	-0.643	-0.531
	Tutarsız	1.301	1.728
(ECEBÖ)	-	-0.444	-0.033

Tablo 1 incelendiğinde Hamel Anne Tutum Testi ve Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) için çarpıklığa ve basıklığa yönelik katsayı değerlerinin -2 ve +2 arasında bulunduğu görülmektedir.

Bulgular

Hamel Anne Tutum Testi Alt Boyut Puanlarının Çocuğun Yaşına Göre Farklılığı İçin Analiz Sonuçları

Yapılan analiz sonucunda teste yönelik alt boyut puanlarının çocuğun yaş değişkeni farklılığına ilişkin değerler Tablo 2’de açıklanmıştır.

Tablo 2

Hamel Anne Tutum Testi Alt Boyut Puanlarının Çocuğun Yaşına Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Alt boyutlar	Çocuğun yaşı	N	$\bar{X}$	ss	Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark
Otoriter	3 yaş	84	4.01	1.07	G. arası	11.265	3	3.755	3.535	.015*	1-2
	4 yaş	96	4.45	.96	G. içi	353.733	333	1.062			
	5 yaş	90	4.37	1.05	Toplam	364.998	336				
	6 yaş	67	4.46	1.04							
Demokratik	3 yaş	84	5.74	.42	G. arası	4.083	3	1.361	5.418	.001*	1-4
	4 yaş	96	5.66	.44	G. içi	83.647	333	.251			
	5 yaş	90	5.55	.57	Toplam	87.730	336				
	6 yaş	67	5.43	.55							
Aşırı koruyucu	3 yaş	84	4.28	1.22	G. arası	18.910	3	6.303	5.801	.001*	1-2
	4 yaş	96	4.86	.90	G. içi	361.847	333	1.087			
	5 yaş	90	4.72	1.04	Toplam	380.757	336				
	6 yaş	67	4.88	.97							
Tutarsız	3 yaş	84	1.45	.66	G. arası	6.952	3	2.317	4.009	.008*	1-4
	4 yaş	96	1.64	.78	G. içi	192.485	333	.578			
	5 yaş	90	1.77	.77	Toplam	199.436	336				
	6 yaş	67	1.84	.71							

* $p < .05$

1: 3 yaş, 2: 4 yaş, 3: 5 yaş, 4: 6 yaş

Tablo 2 incelendiğinde annelerin otoriter [$F_{(3-333)} = 3.535$; $p < .05$], demokratik [$F_{(3-333)} = 5.418$; $p < .05$], aşırı koruyucu [$F_{(3-333)} = 5.801$; $p < .05$] ve tutarsız [$F_{(3-333)} = 4.009$; $p < .05$] tutum alt boyutuna yönelik algılarının çocuğun yaşı açısından anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Farklılığın olduğu grupları belirlemek amacıyla otoriter ve tutarsız tutum alt boyutlarında

varyansların homojen dağılması sebebiyle Post-Hoc testlerden Scheffe; demokratik ve aşırı koruyucu tutum alt boyutlarında varyansların homojen dağılmaması sebebiyle Post-Hoc testlerden Games-Howell çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Bu sonuçlara göre otoriter tutum alt boyutunda 3 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=4.01$) ile 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=4.45$) arasında 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Demokratik tutum alt boyutunda 3 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=5.74$) ile 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=5.43$) arasında 3 yaş çocuğa sahip olan annelerin lehine; 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=5.66$) ile 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=5.43$) arasında 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aşırı koruyucu tutum alt boyutunda 3 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=4.28$) ile 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=4.86$) arasında 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin lehine; 3 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=4.28$) ile 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=4.88$) arasında 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin lehine anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Tutarsız tutum alt boyutundaysa 3 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=1.45$) ile 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin toplam puan ortalaması ($\bar{x}=1.84$) arasında 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgular, otoriter tutum alt boyutunda 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin 3 yaş çocuğa sahip olan annelerden; demokratik tutum alt boyutunda 3 yaş çocuğa sahip olan annelerin 6 yaş çocuğa sahip olan annelerden ve 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin 6 yaş çocuğa sahip olan annelerden daha olumlu tutum gösterdikleri şeklinde yorumlanabilir. Aşırı koruyucu tutum alt boyutunda 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin 3 yaş çocuğa sahip olan annelerden ve 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin 3 yaş çocuğa sahip olan annelerden daha olumlu tutum gösterdikleri şeklinde yorumlanabilir. Tutarsız tutum alt boyutunda ise 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin 3 yaş çocuğa sahip olan annelerden daha olumlu tutum gösterdikleri şeklinde yorumlanabilir.

Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) Toplam Puanının Çocuğun Yaşına Göre Farklılığı İçin Analiz Sonuçları

Yapılan analiz sonucunda Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) toplam puanının çocuğun yaş değişkeni farklılığına ilişkin değerler Tablo 3'te açıklanmıştır.

Tablo 3

Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) Toplam Puanının Çocuğun Yaşına Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü (ANOVA) Varyans Analizi Sonuçları

Çocuğun yaşı	N	$\bar{X}$	ss	Varyansın kaynağı	KT	sd	KO	F	p
3 yaş	84	2.32	.26	G. arası	.328	3	.109	1.592	.191
4 yaş	96	2.28	.25	G. içi	22.866	333	.069		
5 yaş	90	2.34	.25	Toplam	23.194	336			
6 yaş	67	2.27	.28						

* $p < .05$

Tablo 3 incelendiğinde annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeylerinin, çocuğun yaşı açısından anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir [$F_{(3-333)} = 1.592$; $p > .05$]. Annelerin cinsel eğitim bilgi düzeyi toplam puanının 3 yaşa yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 2.32$), 4 yaşa yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 2.28$), 5 yaşa yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 2.34$) ve 6 yaşa yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 2.27$)'dir. Bulunan sayısal farklılık istatistiksel yönden anlamlı bir fark yaratmamaktadır. Bu bulgu annelerin cinsel eğitim açısından bilgi düzeyleri ile çocuğun yaşı arasındaki ilişkinin anlamlı düzeyde olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Hamel Anne Tutum Testi Alt Boyut Puanlarının Çocuğun Cinsiyetine Göre Farklılığı İçin Analiz Sonuçları

Yapılan analiz sonucunda teste yönelik alt boyut puanlarının çocuğun cinsiyet değişkeni farklılığına ilişkin değerler Tablo 4'te açıklanmıştır.

Tablo 4

Hamel Anne Tutum Testi Alt Boyut Puanlarının Çocuğun Cinsiyetine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Alt boyutlar	Çocuğun cinsiyeti	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	P
Otoriter	Kız	158	4.31	.96	335	-.138	.891
	Erkek	179	4.33	1.11			
Demokratik	Kız	158	5.62	.53	335	.363	.717
	Erkek	179	5.60	.49			
Aşırı koruyucu	Kız	158	4.65	1.05	335	-.559	.576
	Erkek	179	4.71	1.07			

Tutarsız	Kız	158	1.65	.77	335	-.441	.660
	Erkek	179	1.68	.76			

* $p < .05$

Tablo 4 incelendiğinde annelerin otoriter [$t_{(335)} = -.138, p > .05$], demokratik [$t_{(335)} = .363; p > .05$], aşırı koruyucu [$t_{(335)} = -.559; p > .05$] ve tutarsız [$t_{(335)} = -.441; p > .05$] tutum alt boyutlarına yönelik algılarının çocuğun cinsiyeti açısından anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir. Annelerin otoriter tutum alt boyutu toplam puanlarının, kız çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 4.31$) iken, erkek çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 4.33$); annelerin demokratik tutum alt boyutu toplam puanlarının, kız çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 5.62$) iken, erkek çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 5.60$); annelerin aşırı koruyucu tutum alt boyutu toplam puanlarının, kız çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 4.65$) iken, erkek çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 4.71$)'dir. Annelerin tutarsız tutum alt boyutu toplam puanlarının, kız çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 1.65$) iken, erkek çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ise ($\bar{X} = 1.68$)'dir. Otoriter, demokratik, aşırı koruyucu ve tutarsız tutum alt boyutlarında bulunan sayısal farklılık istatistiksel yönden anlamlı bir fark yaratmamaktadır. Bu bulgu anne tutumları ile çocuğun cinsiyeti arasındaki ilişkinin anlamlı düzeyde olmadığı şeklinde ifade edilebilir.

Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) Toplam Puanının Çocuğun Cinsiyetine Göre Farklılığı İçin Analiz Sonuçları

Yapılan analiz sonucunda Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) toplam puanının çocuğun cinsiyet değişkeni farklılığına ilişkin değerler Tablo 5'de açıklanmıştır.

Tablo 5

Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) Toplam Puanının Çocuğun Cinsiyetine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Çocuğun cinsiyeti	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p
Kız	158	2.27	.26	335	-1.965	.047*
Erkek	179	2.33	.27			

* $p < .05$

Tablo 5 incelendiğinde annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeylerinin, çocuğun cinsiyeti açısından anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir [$t_{(335)} = -1.965; p < .05$]. Annelerin cinsel

eğitim bilgi düzeyi toplam puanının, kız çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X}=2.27$) iken, erkek çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X}=2.33$)'tür. Bulunan sayısal farklılık istatistiksel yönden anlamlı bir fark yaratmaktadır. Bu bulgu annelerin cinsel eğitim açısından bilgi düzeyleri ile çocuğun cinsiyeti arasındaki ilişkinin anlamlı düzeyde olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Hamel Anne Tutum Testi Alt Boyut Puanlarının Çocuğun Bir Eğitim Kurumuna Devam Etme Durumuna Göre Farklılığı İçin Analiz Sonuçları

Yapılan analiz sonucunda teste yönelik alt boyut puanlarının çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu değişkeni farklılığına ilişkin değerler Tablo 6'da açıklanmıştır

Tablo 6

Hamel Anne Tutum Testi Alt Boyut Puanlarının Çocuğun Bir Eğitim Kurumuna Devam Etme Durumuna Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Alt boyutlar	Eğitim kurumuna devam etme durumu	N	$\bar{X}$	ss	Sd	t	p
Otoriter	Evet	114	4.60	.98	335	3.629	.001*
	Hayır	223	4.18	1.04			
Demokratik	Evet	114	5.63	.44	335	.607	.545
	Hayır	223	5.59	.54			
Aşırı koruyucu	Evet	114	5.01	.88	335	4.286	.001*
	Hayır	223	4.52	1.11			
Tutarsız	Evet	114	1.78	.79	335	1.880	.056
	Hayır	223	1.61	.75			

* $p < .05$

Tablo 6 incelendiğinde annelerin otoriter tutum alt boyutuna yönelik algılarının çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu açısından anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir [$t_{(335)} = 3.629$; $p < .05$]. Annelerin otoriter tutum alt boyutu toplam puanlarının, bir eğitim kurumuna devam eden çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X}=4.60$) iken, bir eğitim kurumuna devam etmeyen çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X}=4.18$)'dir. Annelerin aşırı koruyucu tutum alt boyutuna yönelik algıları çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu açısından anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır [$t_{(335)} = 4.286$; $p < .05$]. Annelerin aşırı koruyucu tutum alt boyutu toplam puanlarının, bir eğitim kurumuna devam eden çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X}=5.01$) iken, bir eğitim kurumuna devam etmeyen çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X}=4.52$)'dir. Otoriter ve aşırı koruyucu tutum alt boyutlarında bulunan sayısal farklılık, istatistiksel yönden

anlamli bir fark yaratmaktadır. Bu bulgu, otoriter ve aşırı koruyucu anne tutumları ile çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu arasındaki ilişkinin anlamlı düzeyde olduğu şeklinde yorumlanabilir. Annelerin demokratik tutum alt boyutuna yönelik algıları çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu açısından anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır [$t_{(335)} = .607$; $p > .05$]. Annelerin demokratik tutum alt boyutu toplam puanlarının, bir eğitim kurumuna devam eden çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 5.63$) iken, bir eğitim kurumuna devam etmeyen çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 5.59$)'dur. Annelerin tutarsız tutum alt boyutuna yönelik algıları çocuğun bir eğitim kurumuna etme durumu açısından anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır [$t_{(335)} = 1.880$; $p > .05$]. Annelerin tutarsız tutum alt boyutu toplam puanlarının, bir eğitim kurumuna devam eden çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 1.78$) iken, bir eğitim kurumuna devam etmeyen çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 1.61$)'dir. Demokratik ve tutarsız tutum alt boyutları arasında bulunan sayısal farklılık, istatistiksel yönden anlamlı bir fark yaratmamaktadır. Bu bulgu, demokratik ve tutarsız anne tutumları ile çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu arasındaki ilişkinin anlamlı düzeyde olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) Toplam Puanının Çocuğun Bir Eğitim Kurumuna Devam Etme Durumuna Göre Farklılığı İçin Analiz Sonuçları

Yapılan analiz sonucunda Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) toplam puanının çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu değişkeni farklılığına ilişkin değerler Tablo 7'de açıklanmıştır.

Tablo 7

Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) Toplam Puanının Çocuğun Bir Eğitim Kurumuna Devam Etme Durumuna Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Eğitim kurumuna devam etme durumu	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p
Evet	114	2.33	.21	335	1.643	.101
Hayır	223	2.28	.28			

* $p < .05$

Tablo 7 incelendiğinde annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyinin, çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu açısından anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir [$t_{(335)}$]

= 1.643; $p > .05$]. Annelerin cinsel eğitim bilgi düzeyi toplam puanının, bir eğitim kurumuna devam eden çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 2.33$) iken, bir eğitim kurumuna devam etmeyen çocuklara yönelik aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 2.28$)'dir. Bulunan sayısal farklılık, istatistiksel yönden anlamlı bir fark yaratmamaktadır. Bu bulgu, annelerin cinsel eğitim açısından bilgi düzeyleri ile çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu arasındaki ilişkinin anlamlı düzeyde olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tartışma

Veri analizleri sonucunda elde edilen bulgular çocuğun yaşına, cinsiyetine ve bir eğitim kurumuna devam etme durumuna göre tartışılmıştır. Gerçekleştirilen analiz sonucunda çocuğun yaşına göre annelerin otoriter, demokratik, aşırı koruyucu ve tutarsız tutumlarında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Otoriter tutumda 4 yaş çocuğa sahip olan anneler 3 yaş çocuğa sahip olan annelere göre; demokratik tutumda 3 yaş çocuğa sahip olan anneler 6 yaş çocuğa sahip olan annelere ve 4 yaş çocuğa sahip olan anneler de 6 yaş çocuğa sahip olan annelere göre daha olumlu tutum sergilemiştir. Aşırı koruyucu tutumda 4 yaş çocuğa sahip olan annelerin 3 yaş çocuğa sahip olan annelerden ve 6 yaş çocuğa sahip olan annelerin 3 yaş çocuğa sahip olan annelerden daha olumlu tutum gösterdikleri belirlenmiştir. Tutarsız tutum da ise 6 yaş çocuğa sahip olan anneler 3 yaş çocuğa sahip olan annelere göre daha olumlu tutum göstermiştir. Sonuçlar, Öğretir Özçelik ve Arslan (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Çalışmada demokratik tutuma sahip anneler ile çocuğun yaşı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmiştir. 4 ve 5 yaşlarında çocuğa sahip olan annelerin demokratik tutum puanlarının, 3 yaş çocuğa sahip olan annelerin demokratik tutum puanlarından daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretir Özçelik ve Şıvkin (2019) ise yaptıkları çalışma sonucunda çocuğun yaşının anne tutumlarını etkilemediğini belirtmiştir.

Çalışma bulgularına göre çocuğun yaşı ile annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyleri arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmamıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde konu ile ilgili farklı sonuçlar belirten çalışmalara ulaşılmıştır. Tuğrul ve Artan (2001) tarafından yapılan çalışmada cinsel eğitimin erkek çocuk sahibi annelerin, kız çocuk sahibi annelere göre daha yüksek oranla 7-15 yaş aralığına denk gelen ilkokul ve ortaokul döneminde verilmesinin gerektiğine inandıklarını belirtmiştir. Bazı annelerin ise cinsel eğitimin 16-18 yaş aralığına denk gelen lise döneminde

verilmesi gerektiğine yönelik görüş bildirdiklerini ifade etmiştir. Ceylan ve Çetin (2015) gerçekleştirdikleri çalışmada cinsel eğitimin, 3-6 yaş aralığında verilmesinin cinsiyet farklılığının kavranması dolayısıyla daha uygun olabileceği sonucuna ulaşmıştır. İşler (2017) annelerin cinsel eğitimin 13-18 yaş aralığında verilmesinin daha uygun olduğuna yönelik görüş bildirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Eliküçük ve Sönmez (2011) yaptıkları çalışma sonucunda annelerin cinsel eğitim için 5-6 yaş dönemini uygun gördüklerini bildirmiştir. Göçgeldi ve diğ. (2007) ise çalışmalarına katılan annelerin cinsel eğitime ve bu konuda uzman görüşlerine karşı olumlu tutum sergilediklerini belirtmiştir. Aynı zamanda annelerin, çocukların konu ile ilgili soru sorması ve okul öncesi döneme başlanmasıyla beraber cinsel eğitime başlanmasının uygun olacağına yönelik görüşe sahip olduklarını bildirmiştir.

Çalışma sonuçlarına göre çocuğun cinsiyeti ile annelerin otoriter, demokratik, aşırı koruyucu ve tutarsız tutuma yönelik algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Literatür incelendiğinde bu bulgu ile örtüşen çalışmalara rastlanmıştır. Şanlı ve Öztürk (2012) yaptıkları çalışmada çocuğun cinsiyeti ile anne tutumları arasında herhangi bir ilişki olmadığını belirtmiştir. Uyanık Balat (2007) çalışmasında annelerin çocuğa yönelik tutumları ile çocuğun cinsiyeti arasındaki ilişki düzeyinde anlamlı bir farklılaşma bulunmadığını belirtmiştir. Tezel Şahin ve Özyürek (2008) tarafından gerçekleştirilen araştırmada cinsiyet değişkeninin, anne tutumları üzerinde önemli seviyede bir etki yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara karşın Atabey (2017) yaptığı çalışmada çocuğun cinsiyetinin anne tutumu üzerinde etkili olduğunu; annelerin kız çocuklarına göre erkek çocuklarına daha demokratik yaklaşım sergiledikleri sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda, çocuğun cinsiyeti ile annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyleri arasında bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyi toplam puanının erkek çocuklara yönelik aritmetik ortalaması, kız çocuklarına yönelik aritmetik ortalamasından daha yüksektir. Bu bulgu annelerin cinsel eğitim konusunda; erkek çocuklara, kız çocuklarına göre daha olumlu tutum sergiledikleri şeklinde yorumlanabilir. Bu bulgunun aksine Erbil, Orak ve Bektaş (2010) çalışmalarında cinsel eğitim ile alakalı konularda kızlarını bilgilendiren anne sayısının arttığını, fakat bu sayısının yeterli düzeyde olmadığını belirtmiştir. Eliküçük ve Sönmez (2011) tarafından gerçekleştirilen çalışmada annelerin bilgilerinde çocuğun cinsiyetine yönelik bir farklılaşma olduğunu, bununla beraber yanlış ve yetersiz bilgiye sahip olduklarını bildirmiştir. Yağan Güder ve Alabay (2018) yaptıkları çalışma

sonucunda annelerin cinsel eğitime yönelik bilgileri ile çocukların cinsiyeti arasında bir ilişki olmadığını belirtmiştir. Ceylan ve Çetin (2015) ile Tuğut ve Gölbaşı (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda ise ebeveynlerin kız çocuğa cinsel eğitimin annesi, erkek çocuğa ise babası tarafından verilmesi gerektiğine yönelik bir sonuca ulaşmıştır. Christensen, Wright ve Dunn (2016) yaptıkları araştırmada, annelerin çocuklarıyla yaptıkları cinsel eğitime yönelik konuşmalarda, cinsiyetin belirleyici olduğuna yönelik bir sonuç bildirmiştir.

Araştırma bulgularına göre çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu ile demokratik ve tutarsız tutum arasında bir ilişki bulunmamıştır. Fakat bir eğitim kurumuna devam etme durumunun, otoriter ve aşırı koruyucu tutuma sahip anneler üzerinde anlamlı düzeyde bir etki yarattığı görülmüştür. Bu bulgu otoriter ve aşırı koruyucu tutumda çocuğu bir eğitim kurumuna devam eden annelerin, çocuğu bir eğitim kurumuna devam etmeyen annelere kıyasla daha olumlu tutuma sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir. Öğretir Özçelik ve Arslan (2020) çalışmalarında, otoriter tutuma sahip anneler ile çocuğun okul öncesi eğitim alması arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu; okul öncesi eğitim almayan çocuğu bulunan annelerin, okul öncesi eğitim alan çocuğu bulunan annelere nazaran daha otoriter tutum sergilediklerini belirtmiştir. Demokratik, aşırı koruyucu ve tutarsız tutum da ise anlamlı bir farklılık bildirilmemiştir. Atabey (2017) yaptığı çalışmada aşırı koruyucu tutuma sahip anne tutumları ile eğitim kurumuna devam etme süresi arasında bir ilişki olduğunu; fakat izin verici, demokratik ve otoriter anne tutumları arasında bir ilişkiye rastlanmadığını bildirmiştir. Aktürk (2015) ise gerçekleştirdiği çalışmada anne tutumlarının, okul öncesi dönemde çocuğun eğitim kurumuna gitme süresinden etkilendiğini belirtmiştir. Bu ilişkiyi iki ve daha fazla yıl eğitim alan çocuğu bulunan annelerin aşırı koruyucu tutuma yönelik puanlarının, bir yıl eğitim alan çocuğu bulunan annelerin aşırı koruyucu tutuma yönelik puanlarından daha düşük olduğu şeklinde yorumlamıştır.

Çalışma sonuçlarına göre annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyleri, çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu açısından anlamlı düzeyde bir fark yaratmamaktadır. Bu bulgu, annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyleri ile çocuğun eğitim kurumuna devam etmesi arasında ilişki olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Kakavoulis (2001) çalışmasında, günümüzde annelerin çocuğa uygun cinsel eğitim sağlamak için yeterli gereksinimlere sahip olmadığına inandıklarını ve çocukların cinsel gelişimi için eğitime okul öncesi yıllardan başlanması ve ailelerin eğitim kurumları aracılığı desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Yunanistan'da 372 anne babaya

uygulanan anket çalışması sonuçları % 82 oranında ailelerin yeterli cinsel eğitim sağlamadığını belirtmiştir. Anne babaların çoğunluğu 3-12 yaş aralığında cinsel gelişimin desteklenmesi için cinsel eğitimin verilmesi gerektiğinin altını çizmiştir (Kakavoulis, 2001).

Yurtdışında yapılan çalışmalardan Jankoviç ve diğ. (2013), Hırvatistan'ın Rijeka kasabasında 23 ilkokulda 1,673 anne babaya uyguladıkları anket çalışmasında anne babaların büyük çoğunluğunun, ilkokulun ilk yıllarında cinsel eğitim olarak sadece erkek ve kadın genital farkları hakkında bilgi verilmesini savundukları görülmüştür. Anne babaların büyük çoğunluğu cinsel tatmin, pornografi ve fahişelik gibi konuların cinsel eğitimde yer almasını uygun bulmadıklarını belirtmiştir. Kee Jiar ve Shih Hui (2020) 2000-2018 yılları arasında 22,213 anne babaya uygulanan 29 farklı bilimsel çalışma üzerinde yaptığı meta analiz çalışmasında anne babaların okullarda cinsel eğitim uygulanmasına karşı pozitif tutuma sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca dini eğitim ve kültürel faktörlerin cinsel eğitimle bütünleştirilmesi gerektiği ortaya konmuştur. Nyarko ve diğ. (2014) Gana'da ilk öğretimin ilk yıllarında olan öğrencilerin 100 tane anne babasının % 58'i çocuklarının cinsel eğitim için küçük olduklarını düşündükleri için cinsel eğitim verilmesine karşı olduklarını ortaya koymuştur. Anne babaların % 17'si cinsel eğitimin faydalı olacağını belirtirken anne babaların % 81'i günlük olarak çocukların cinsel konulara maruz kaldığını belirtmiştir. 5-6 yaş aralığında çocuk sahibi 1729 anne babaya uygulanan anket çalışması, cinsel bilgi ve cinsel eğitim konusunda tutumun yüksek olduğunu cinsel eğitim önündeki engelin ve cinsel eğitimde çocuk gelişim faktörünün en düşük seviyede olduğunu ortaya koymuştur (Jin, 2021). 36-72 ay aralığındaki çocukların cinsellikle ilgili anne babalarına sordukları soruları araştıran çalışmada, çocukların çoğunlukla kız ve erkeklerin fiziksel özellikleri ve hamilelik dönemiyle ilgili sorular sordukları 80 anne babaya sorulan soruların analiziyle ortaya çıkmıştır (Yağan Güder & Alabay, 2018).

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada 3-6 yaş arası çocuğu sahip olan 337 anne ile çalışılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda cinsel eğitim açısından anne tutumları ve bilgi düzeylerinde farklılaşmalar olduğu görülmüştür. Cinsel eğitim açısından anne tutumları ve bilgi düzeyleri çocuğun yaş, cinsiyet ve bir eğitim kurumuna devam etme durumu değişkenleri bazında ele alındığında farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Çocuğun yaşının tutarsız, demokratik, otoriter ve aşırı koruyucu tutum üzerinde etki yarattığı görülmüştür. Bu doğrultuda otoriter tutumda annelerin yaşı daha büyük olan çocuklara

karşı otoriter davranışlarının arttığı; demokratik tutumda ise yaşı küçük olan çocuklara karşı demokratik davranışlarının arttığı belirlenmiştir. Bu durum annelerin küçük çocuklara karşı daha hoşgörülü oldukları şeklinde yorumlanabilir. Aşırı koruyucu tutumda annelerin okul çağına yakın olan çocuklara karşı daha korumacı davranışlar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Tutarsız tutum ele alındığıdaysa annelerin davranışlarının yaşı küçük olan çocuklara nazaran, yaşı büyük olan çocuklara karşı daha istikrarlı olduğu görülmüştür. Annelerin cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyleri ile çocuğun yaşı arasında ise anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Cinsiyet değişkenine göre anne tutumları incelendiğinde, çocuğun kız ya da erkek olmasının anne tutumları üzerinde herhangi bir davranış farklılığı oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet değişkeninde çocuğun kız ya da erkek olmasının annenin bilgi düzeyinde anlamlı bir farklılaşma yarattığı görülmüştür. Bu bulgu annelerin cinsel eğitim ile ilgili konularda kız çocuklara nazaran erkek çocuklara yönelik daha fazla bilgiye sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir. Çocuğun bir eğitim kurumuna devam etme durumu ile demokratik ve tutarsız tutum arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bu durum otoriter ve aşırı koruyucu tutumda farklılaşmış ve anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. Eğitim kurumuna devam eden çocuklara karşı annelerin daha otoriter ve korumacı davranışlar gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Annelerin cinsel eğitim bilgi düzeyleri ile bir eğitim kurumuna devam etme durumu arasında ise anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda şunlar önerilebilir:

- Cinsel eğitim açısından tutum ve bilgi düzeylerini incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada sadece anneler ile çalışılmıştır. Araştırma babalara yönelik de gerçekleştirilebilir.
- Çalışmaya katılan annelerin çocukları 3-6 yaş grubunda yer almaktadır. Yapılacak olan benzer çalışmalarda yaş aralığı genişletilebilir.
- Çalışma verileri Ankara ili Yenimahalle ve Keçiören ilçelerinde bulunan çocuk parkları ve oyun alanlarında toplanmıştır. Çalışma, başka il ve ilçelerde uygulanarak aradaki farklılıklar değerlendirilebilir.

Kaynaklar

- Aktürk, F.M. (2015). Çocukları okul öncesi eğitime devam eden (5 yaş grubu) ebeveynlerin ana-baba tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Alkan-Ersoy, Ö. (2015). Cinsel gelişim ile ilgili temel kavramlar ve okul öncesi dönemde cinsel eğitim. İ. Artan (Ed.), *Cinsel gelişim ve eğitim* içinde (s. 282). Ankara: Hedef Yayıncılık.
- Atabey, D. (2017). Anasınıfına devam eden çocukların annelerinin anne tutumlarının incelenmesi (Çorum ili örneği). *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10)1.
- Ballard, S.M. & Gross, K.H. (2009). Exploring parental perspectives on parent-child sexual communication. *American Journal of Sexuality Education*, 4(1): 40-57.
- Baran, G. (1995). Ankara’da bulunan çocuk yuvalarında kalan 7-11 yaş grubu çocuklarda cinsiyet rolleri ve cinsiyet özellikleri kalıp yargılarının gelişimi. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Biol, C. & Gömeçli, E. (2010). Effect of the counselling course on the attitude of the students of pre-school teaching towards the children's masturbation behaviour. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, (5): 2366-71.
- Bussey, K. & Bandura, A. (1999). Social cognitive theory of gender development and differentiation. *Psychological Review*, 10: 676-713.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). Örneklem yöntemleri. <http://w3.balikesir.edu.tr/~msackes/wp/wp-content/uploads/2012/03/BAY-Final-Konulari.pdf> . (Erişim Tarihi: 25.01.2022).
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2019). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*, (s. 15-95). Ankara: Pegem Akademi.
- Ceylan, Ç. & Çetin, A. (2015). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların cinsel eğitimine ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *H. Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2-3.
- Christensen, M.C., Wright, R. & Dunn, J. (2016). “It’s Awkward Stuff”: Conversations about sexuality with young children. *Child and Family Social Work*. Doi:10.1111/cfs.12287.
- DeLamater, J. & Friedrich, W.N. (2002). Human sexual development. *The Journal of Sex Research*, 39(1), 10-14.
- Eker, E. (1992). Cinsel eğitim. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, İstanbul.
- Eliküçük, A. & Sönmez, S. (2011). 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 45-62.
- Eroğlu, K. & Gölbaşı, Z. (2005). Cinsel eğitimde ebeveynlerin yeri: Ne yapıyorlar, ne yaşıyorlar? *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 8(2).

- Göçgeldi, E., Tüzün, H., Türker, T. & Şimşek, I. (2007). Okul öncesi dönem çocuğu olan anne ve babaların çocuklara cinsel eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi. *Sted*, 16-19 (35).
- İldeş, N. (1990). Okul öncesi dönemdeki (3-6) çocukların anne-babalarının cinsellik ve cinsel eğitim konusundaki inanış ve uygulamaları ile çocukların cinselliğe ilişkin merakına karşı genel tutum ve davranış tepkilerinin incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İşler, S. (2017). Okul öncesi dönem çocuğu olan ebeveynlerin cinsel gelişime ve cinsel eğitime yönelik bilgi düzeylerinin ve tutumlarının incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Doğu Akdeniz Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, KKTC.
- Jankoviç, S., Malatestiniç, G. & Striehl, H.B. (2013). Parents' Attitudes on sexual education – What and when? *Coll Antropol.*, 37 (1), 17-22.
- Kakavoulis, A. (2001). Family and sex education: A survey of parental attitudes. *Sex Education*, 1(2), 163-174. Doi: 10.1080/14681810120052588
- Kee-Jiar, Y. & Shih-Hui, L. (2020). A systemic review of parental attitude and preferences towards implementation of sexuality education. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, vol. 9, no. 4, December 2020, 971-978. Doi: 10.11591/ijere.v9i4.20877. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1274770.pdf> (Erişim Tarihi: 30.01.2022).
- Jin, X. (2021). The characteristics and relationship of parental sexual knowledge and sex education attitude to young children. *Creative Education*, 12, 2002-2010. Doi: [10.4236/ce.2021.129153](https://doi.org/10.4236/ce.2021.129153).
- Martin, J., Riazi, H., Firoozi, A. & Nasiri, M. (2018). A sex education programme for mothers in Iran: Does preschool children's sex education influence mothers' knowledge and attitudes? *Sexuality, Society and Learning*, 1468-1811.
- Mobredi K., Hasanpoor Azgahdy S.B. & Amiri-Farahani, L. (2017). Knowledge and attitude of mothers toward preschool sexual education. *Iran Journal of Nursing (IJN)*, 30(106), 35-45.
- Mobredi, K., Hasanpoor Azghady, S.B., Azin, S.A., Haghani, H. & Amiri-Farahani, L. (2018). Effect of the sexual education program on the knowledge and attitude of preschoolers' mothers. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*, 12(6).
- Morawska, A., Walsh, A., Grabski, M. & Fletcher, R. (2015). Parental confidence and preferences for communicating with their child about sexuality. *Sex Education*, 15(3):235-248.
- Nyarko, K., Adentwi, K.I., Asumeng, M. & Ahulu, L.D. (2014). Parental attitude towards sex education at the lower primary in Ghana. *International Journal of Elementary Education*, 3(2): 21-29. Doi: 10.11648/j.ijeedu.20140302.11. <https://www.sciencepublishinggroup.com/journal/paperinfo.aspx?journalid=192&doi=10.11648/j.ijeedu.20140302.11> (Erişim Tarihi: 30.01.2022).

- Öğretir-Özçelik, A.D. & Arslan, H. (2020). 3-5 yaş arası çocukların anne tutumlarının incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (38), 18-30.
- Öğretir-Özçelik, A.D. & Yılmaz-Bursa, G. (2019). Çocuk gelişimi. A.D. Öğretir-Özçelik (Ed.), *Cinsel Gelişim* içinde (s. 161). Ankara: Pegem Akademi.
- Öğretir, A.D. (2004) Pozitif düşünmeye dayalı grup eğitimi programının annelerin benlik algısı, eşlerine ve çocuklarına yönelik tutumları ile kendini denetleme becerisi ve otomatik düşünceleri üzerinde etkisi. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Öğretir-Özçelik, A.D. & Şıvkın, E. (2019). Çeşitli sosyo-ekonomik düzeydeki anne tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Asya Studies Akademik Sosyal Araştırmalar*, 9, 1-14.
- Parilakova, M. & Babincak, P. (2019). Feeling good, living life: Evaluation of psychometric properties of the Slovak version in children age 8–11 years. *Journal of Religion and Health*. <https://doi.org/10.1007/s10943-019-00867-x>.
- Pop, M.V. & Rusu, A.S. (2015). “The Role of parents in shaping and improving the sexual health of children-lines of developing parental sexuality education programmes.” *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 209: 395-401.
- Şanlı, D. & Öztürk, C. (2012). Annelerin çocuk yetiştirme tutumlarını etkileyen etmenlerin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 31-48.
- Schuhrke, B. (2000). Young children’s curiosity about other people’s genitals. *Journal of Psychology and Human Sexuality*, 12 (1-2), 27-48.
- Şendoğdu, M.C. (2000). Anaokuluna devam eden 5-6 yaş çocuklarının anne-babalarını algılamaları ile anne babaların kendi tutumlarını algılamaları arasındaki ilişki. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şentürk, G.E. (2006). Ortaöğretim kurumlarına devam eden öğrenciler ile bu kurumda çalışan öğretmenler ve yöneticilerin cinsellikle ilgili yanlış inanışla bilgi ve inanışlarının belirlenmesi ve bir uygulama. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Stone, N., Ingham, R. & Gibbins, K. (2013). “Where do babies come from?” Barriers to early sexuality communication between parents and young children. *Sex Education*, 13(2): 228-240.
- Taris, T.W. (2000). Quality of mother child interaction and intergenerational transmission of sexuality values; a panel. *J Genet Psychology*, 161(2), 181-196.
- TDK. (2020). <https://sozluk.gov.tr/>. (Erişim Tarihi: 13.11.2020).

- Tezel-Şahin, F. & Özyürek, A. (2008). 5-6 Yaş grubu çocuğa sahip ebeveynlerin demografik özelliklerinin çocuk yetiştirme tutumlarına etkisinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 395-414.
- Tuğrul, B. & Artan, İ. (2001). Çocukların cinsel eğitimi ile ilgili anne görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 141-149.
- Tuğut, N. & Gölbaşı, Z. (2019). Okul öncesi dönem çocuğu olan (3-6 yaş) ebeveynlerin cinsel eğitim tutumlarının belirlenmesi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 13 (3): 287-294.
- Turnbull, T., Wersch, A.V & Schaik, P.V. (2008). A review of parental involvement in sex education. "The role for effective communication in British families." *Health Education Journal*, 67(3): 182-195.
- Tuzcuoğlu, N. & Tuzcuoğlu, S. (1996). Çocuğun cinsel gelişiminde ailelerin karşılaştıkları güçlükler. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8: 251-262.
- Uyanık-Balat, G. (2007). İlköğretime başlayan çocukların anne babalarının çocuk yetiştirme tutumlarının okul öncesi eğitimden yararlanma düzeylerine göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 32(143), 89-99.
- Walker, J.L. (2001). A qualitative study of parents' experiences of providing sex education for their children. *The Implications for Health Education Journal*, 60(2): 132-46.
- Yağan-Güder, S. & Alabay, E. (2018). Children's questions and answers of parents: Sexual education dilemma. *International Journal of Progressive Education*, vol. 14, no. 6, 138-151.

Extended Abstract

Purpose

It is accepted that mothers have a primary role in teaching their children about sexual issues and in shaping children's sexual knowledge, attitudes and behaviors. In the process of raising a child, maternal attitudes are affected by many factors in various ways. Factors such as the child's gender, number of siblings, age, and familial values shape parenting by influencing maternal attitudes. It is thought that there may be a relationship between maternal attitudes and knowledge levels in terms of sexual education and the sexual education given to the child. For this reason, in this study, it was aimed to examine maternal attitudes and knowledge levels in terms of sexual education in the pre-school period.

Method

The sample of the study consists of 337 mothers (3-6 years old) who have pre-school children's parks in the playgrounds and playgrounds in Yenimahalle and Keçiören districts of Ankara. The study group was determined by considering the convenient exemplification method, one of the sampling types that had not been determined before, in line with the principle of easy accessibility. The research data were collected through the Family Information Form, the Hamel Mother Attitude Test and the Parental Sexual Education Information Scale (ECEBÖ). A Family Information Form was prepared by the researchers to obtain demographic information. This form contains information about the child's gender, attendance at an educational institution, number of siblings, age and birth order. It is aimed to determine maternal attitudes through the Hamel Mother Attitude Test. The test consists of a total of 24 questions and examines three sub-dimensions: "Support", "Pressure" and "Over-interest". There are 18 questions in total in the test for mothers of preschool children. The Ebeveyn Cinsel Eğitim Bilgi Ölçeği (ECEBÖ) aims to measure the knowledge level of parents on sexual education. The scale consists of 22 questions in total. The questions in the scale are expressed as "True", "Wrong", "I don't know". This study was carried out in accordance with the research and publication ethics of Gazi University Institute of Educational Sciences Ethics Committee with the letter dated 15.12.2020 and numbered E.134420. Research data were collected face to face on 08.02.2021-22.03.2021. Before starting the study, the volunteers of the participants were informed and a voluntary consent form was used for the participants whose consent was obtained. Analysis of the data was carried out using the SPSS 20.0 program. Descriptive analyzes for percentage, frequency values, standard deviation, arithmetic mean for data analysis; The t-test was used to compare the child's attendance to a preschool education institution and gender variables, and one-way analysis of variance (ANOVA) was used to compare the child's age variable. In cases where there was a significant difference as a result of analysis of variance, Scheffe and Games-Howell multiple comparison tests from Post-Hoc tests were performed. Scheffe multiple comparison test was used in cases where the variance between groups was homogeneous, and the Games-Howell test was used when the variance between groups was not homogeneous. After the necessary statistical operations were performed, the study data were interpreted.

Conclusion

According to the research findings, it was observed that there were differences in the attitudes and knowledge of mothers in terms of sexual education. When the mother's attitudes and knowledge

towards sexual education were considered on the basis of the child's age, gender, and attendance at an educational institution, different results were obtained. In line with these results; it has been determined that the age of the child has an effect on the authoritarian, democratic, inconsistent and overprotective attitude. The child's attendance to an educational institution affects the authoritarian and overprotective attitude; it was determined that there was no significant difference in democratic and inconsistent attitudes. No significant relationship was found between the gender of the child and the sub-dimensions of authoritarian, inconsistent, democratic and overprotective attitude. It has been determined that the gender of the child affects the level of sexual education knowledge, but the age of the child and the status of attending an educational institution do not have any effect.

Suggestions

According to the results obtained in the study, the following may be suggested:

- In this study, which was conducted to examine attitudes and knowledge levels in terms of sexual education, only mothers were studied. The research can also be carried out for fathers.
- Children of mothers participating in the study are in the 3-6 age group. The age range can be extended in similar studies to be carried out.
- Study data were collected in children's parks and playgrounds in Ankara province Yenimahalle and Keçiören districts. The differences can be evaluated by applying the study in other provinces and districts.

ETİK BEYAN: “Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Açısından Anne Tutumları ve Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu’dan 15.12.2020 tarih ve E.134420 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.